

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész evre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.

Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasáboz petit sorja 30 fillér.

A szabadhajózás segélyezése.

Fiume, nov. 10.

A szabadhajózásról szóló törvényjavaslat fölött a képviselőház tegnapi ülésén folyt vitát lapunk legutóbbi számának távirati rovatában már ismertettük. Tekintettel az ügy rendkívüli fontosságára, most *Kossuth Ferencz, Saterényi József és Batthyány Tivadar* gróf nagyérdékű felszólalásait bő kivonatban itt közöljük:

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Föltétlenül szükséges az, hogy mindent elkövessünk arra nézve, hogy a nagy világot, a tengerek útját amennyire csak lehet, amennyire csak szerény viszonyaink megengedik, magunk számára biztosítsuk úgy, hogy annak idején ne idegen vállalatoknak jó vagy rosszakarattól függően ezen tengeri utaknak a magyar közgazdaság szolgálatban való kihasználása. (Élénk helyeslés.) Igen jól tudjuk azt, hogy az a feltétel, hogy egy magyar kikötőt érintsenek a segített hajók, sokszor és egy bizonyos fokig terhes, de kiemelem, hogy csak egy bizonyos fokig. A helyes felfogás szerintem az, hogy mi a szabadhajózást úgy tekintjük, mint egy pionir-szolgálatát. (Élénk helyeslés.) ama rendszer járatok mellett, amelyeket máskülönb és sokkal erősebben segélyezünk. (Helyeslés.) Ha úgy fogjuk föl a kérdést, amint jeleztem, — ami azt hiszem, teljes mértékben helyes, akkor magától elesik *Zanella Rikárd* képviselőtársam érvelése. Fiuméra nézve, melyet *Zanella* dicséretesen képvisel, itt két érdekről van és lehet szó. Az egyik talán a most meglévő hajózási társaságoknak, a másik pedig magának Fiumének érdeke. A mostani hajózási társaságoknak érdeke Fiumének, mint kikötőnek és általában a magyar közgazdaságnak érdekéhez mérten oly elenyésző csekélység, hogy ha e hajózási társaságoknak érdeke ellenkezne az említett nagy nemzeti érdekekkel, amit nem hiszek, ez esetben közérdeket és nem magánérdekeket kellene szolgálnunk. (Igaz van!) Ezekből indulva ki, ajánlom az előtűnk fekvő törvényjavaslatnak elfogadását. E törvényjavaslatból fejlődhetik ki az a magyar tengerhajózás, amelynek kifejlesztése egyik első gondját fogja képezni a kereskedelemügyi minisztériumnak addig, amíg én e székben ülök. (Élénk helyeslés és taps.)

Saterényi József államtitkár *Zanella* néhánny téves állítását igazítja helyre első sorban. *Zanella* azt mondja, hogy a törvényjavaslatban kívánt ellenszolgáltatás követelése annyit tesz, mint a hajóbeszerzést is, a flotta növelését és gyarapítását is lehetetlenné tenni, tehát a javaslat egyik legfontosabb intenciójával ellenkező célt érnek el. E jóslására vonatkozólag bejelenti az államtitkár, hogy szemben a jelenleg a szabadhajózásban levő 17 hajóval, amelyeknek a tonnatartalma összesen 37.313 tonna, a javaslat benyújtása után már is ajánlatot tettek a miniszternek e javaslat alapján öt nagy, modern hajó beszerzésére, kereken 30.000 tonnával, vagyis e javaslatnak csak benyújtása már azzal a hatással volt, hogy 7000 tonnával kevesebb, mint az összes magyar szabadhajózási hajó tonnatartalmával egyenértékű hajók beszerzése már biztosítva van. De utal egy fiumei szabadhajózási társaság ajánlatára. Ez a társaság e javaslat alapján tett ajánlatot a kormányknak újabb hajók beszerzésére, hogy az indiai járatokat lássa el e segítségek felhasználásával. Körülbelül 80.000

tonna-tartalommal bíró hajók szereztenének be, ha ez ajánlat alapján a megegyezés sikerülne. E javaslat éppen ellenkező hatást ér el, mint aminőt *Zanella* annak tulajdonit. (Élénk helyeslés.) Rátérek már most a *Zanellától* említett második hibájára a javaslatnak, arra, hogy a segítség csekély a nagy terhekkel szemben, amelyeket az állam a hajózási társaságokra ró. A kezében levő adatokkal némileg helyreigazítja a képviselő adatait. Előrebocsátja, hogy ilyen 3000 brutto-registertonnatartalommal bíró hajó beszerzési ára az átlagár szerint körülbelül 700.000 korona. Ezzel szemben a beszerzési segítség nálunk a régi törvény alapján 15 évre fölosztva 218,030 korona, az új javaslat szerint 240,000 korona, Ausztriában 222,300 korona, Franciaországban pedig 165,600 korona. A járatsegítség nálunk a régi törvény szerint kitétt 23,750 koronát, az új javaslat szerint 47,000 koronát, Ausztriában ugyan csak 47,500 koronát tesz ki, Olaszországban 33,750 lírát, Franciaországban pedig — kétségkívül tetemesen magasabb — 81,750 frankot. Ezek az adatok tehát azt mutatják, hogy Franciaországot kivéve, Magyarország adja a szabadhajózásnak a legnagyobb segélyt. Az államtitkár azután megzafolja *Zanella* amaz állításait, hogy a hazai közgazdaságnak tett szolgálat helytelen helyzetbe hozza a szabadhajózást és hogy a szabadhajózást kizárták a rá nézve e legjevedelmezőbb relációból. Majd így szól: Legyen szabad megjegyeznem, hogy mi történik a Lloyd-egyezmény kérdésében. Ez nem tartozik ma ide a Ház elé, amennyiben egyrésztől adminisztratív teendő, másrésztől pedig korai is még róla beszélni. A kormány tudja ebben a tekintetben a kötelességét és a kereskedelemügyi miniszter ur meg fogja óvni a magyar gazdasági érdekeket az egész vonalon, tehát ebben a tekintetben is. (Élénk helyeslés.) Érdeklünk, hogy találjunk megoldást és ne versenyezzünk egymással. Lehet, hogy ha nem egyezünk meg, a Lloyd utódja egy fiumei társaság lesz. Már előre megbélyegezni azt a fiumei társaságot, nézetem szerint, nem volna célszerű s ennél fogva azt hiszem, közgazdasági, de politikai szempontból is érdekünk az ilyen kérdéseket kiküszöbölni ott, ahol azoknak föltevésére okvetetlen szükség nincs. (Élénk helyeslés.) Adataim során röviden rá kell térnem a következőre, ámbar a kereskedelemügyi miniszter imént mondott beszédében igen éles határvonalat vont amaz érdekek között, amelyek Fiumének, mint kikötőnek, mint városnak, mint magyar nagy közgazdasági centrumnak érdeke és a szabadhajózásban érdekelte hajózási vállalatok érdekei között fönnállanak. Rá kell térnem erre azért, mert *Zanella* képviselő ur az ő kerülete és szülővárosa iránt való odaadó és eléggé el nem ismerhető szeretetében úgy állította föl a dolgot, hogy okvetlenül kell tenni valamit Fiumének e viszonylata, e relációja érdekében is, mert úgy fejezi ki magát: Fiume autokton lakosságának egyik legfontosabb kereseti forrásáról van szó. Teljesen igaz van a tisztelt képviselő urnak és azt hiszem, szemrehányás a kormányt abban a tekintetben, hogy Fiumét gazdaságilag eléggé nem kultiválja, nem érheti. (Igaz! Ugy van!) Még kevésbé fogja érhetni annak a programnak megvalósítása esetén, amelyet a kereskedelemügyi miniszter *Fiuméra* nézve maga elé tűzött, mikor ki fog domborodni az a nagy jelentőség, amelyet közlekedési és kereskedelmi, úgy kiviteli, mint beviteli szempontból Fiumének

tulajdonit. Tisztelt Ház! Ha már fölszólalnom kellett ebben a kérdésben, méltóztassék megengedni, hogy arra a kérdésre is reflektáljak, hogy a javaslatban valami van, ami még megmondva benne, hogy a javaslat mögött valami rejlik, mi lehet az?

Igen tisztelt képviselőház! E mögött a javaslat mögött csak egy dolog rejlik: rejlik a kereskedelemügyi miniszter urnak az a minden részletében kidolgozott közgazdasági programja, amelybe a tengeri hajózást be akarja kapcsolni, amelynek szolgálatába a tengeri hajózást akarja állítani és pedig nemcsak abban az aránylag csekély mértékben, amint itt van, hanem annak idején általa előterjesztendő egész sorozatban, amelyben a tengeri hajózásnak a magyar közgazdasági élet szolgálatába kell állnia. (Helyeslés.) Rejlik az, hogy egész sorozata új hajózási vállalatoknak keletkezik szomszédunkban, az ottani közgazdasági érdekek szolgálatában a kelet-afrikai, sőt a dalmát járatokra is, amelyeket eddig mi láttunk el, mert a mi vonatkozásaink kedvezőbbek; rejlik az, hogy Olaszország évenként 25 milliót fordít ma már tengerészetére és a szabadhajózást 8 millió koronát meghaladó összeggel segélyezi. Franciaország 200 milliót szavazott meg tíz éven át felhasználandólag a maga szabadhajózása részére, sőt Románia nemzetközi szerződéseket köt, német nagy hajószállítókat a maga közgazdaságának szolgálatába fogad, szerződéseket létesít velük egyrészt a nagy Levantéba, másrészt a Szuezcatornán túli országokba. És akkor mi itt állunk és csak most akarunk e tekintetben kezdeményezni. Hogy mennyire szükséges ez a kezdeményezés, bizonyítják azok a statisztikai adatok, amelyek a külállamok hajóiról szólnak. A törvényjavaslatot elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés és taps.)

Batthyány Tivadar gróf: A törvényjavaslat elvével akar csak foglalkozni, mely a javaslat gerinczét teszi. E szerint segélyt csak az a hajózási vállalat kap, mely az illető évben a magyar külkereskedelmi forgalomnak közvetlen szolgálatokat tesz. Ez helyes. Minden független államnak törekvése kell, hogy legyen, hogy mentől több hajó járjon lobogója alatt a tengeren. A mi hajóink részben vörösféher-vörös lobogó alatt járnak, ezek a hadihajók, részben pedig dualisztikus lobogó alatt s ezek a kereskedelmi hajók. És nem érzelmű momentum, ha az ember azt kívánja, hogy hajóink tisztán magyar lobogóval hirdessék állami és gazdasági önállóságunkat. Nem utópista ő, mikor Dalmácia bekebelezését szorgalmazza. Reméli, hogy nemsokára már Dalmácia ismét a magyar képviselőházban lesz képviselve. S amikor ez megvalósul, adja Isten, hogy egy hatalmas kereskedelmi flottánk legyen, mely a nyereendő nagy tengerpart nagy forgalmát lebonyolthassa, s erre a jelen javaslatot kiváló eszköznek tartja. A mi érdemünk, a miénk és a horvát rezoluzionisták érdeme, hogy Ausztria kezd Dalmáciával foglalkozni. Mióta mi a törvény életbeléptetését kívánjuk, azóta épít vasutat Ausztria Dalmáciában és leszögezni kívánja, hogy ez a mi kezdésünk eredménye. (Taps. A horvátok is tapsolnak.) Annyira mamelukja *Kossuthnak* (Éljen! Derült-ség), hogy nem fog ellene szavazni, de kéri, hogy az ötödik szakaszt még egyszer megfontolás tárgyává tegye a flottahajósítás érdekében s módosítva fogadtassa el a Házzal. A javaslatot elfogadja. (Éljenzés. Taps.)

A horvátok és a szabadhajózás.

A horvát képviselőknek a szabadhajózásról és a mértékhitelítésről szóló törvényjavaslatok ellen több kifogásuk volt s ezért tegnap *Josipovich* Géza horvát miniszterrel *Malin* Ivó báni tanácsos, *Supilo* Ferencz és még több horvát képviselő kereste fel *Wekerle* Sándor miniszterelnököt, akivel délelőtti tizenegy órától kezdve két óra hosszat tanácskoztak. A horvátok több módosítása dolgában teljes meggyezés jött létre, mire a miniszterelnök köszönetet mondott a felvilágosításokért.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 10. A képviselőház mai ülését *Justh* Gyula elnök délelőtti 10 órakor nyitotta meg.

Az elnök jelenti, hogy a király szentesítette a Rákóczi Ferencz és bujdosó társai hamvainak hazahozataláról szóló törvényt.

Majd a miniszterelnök átiratát olvasák fel, amelyben jelenti, hogy a király döntött a *kvótára* vonatkozólag. Kiemeli, hogy miután erre nézve a magyar és osztrák parlament között megállapodás nem jöhetett létre, az 1967. XII. cz. alapján a kvótát a következő esztendőre az eddigi kulcs szerint állapították meg.

Az átiratot a Ház tudomásul veszi.

Következik a büntettesek kiadatása tárgyában Görögországgal kötött állami szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása. A Ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja.

A mentelmi ügyek tárgyalása során *Nagy* György kiadását két ügyben megtagadta a Ház, valamint megtagadta *Lenygyel* Zoltán mentelmi jogának felfüggesztését is, akinek a kiadását hatóság elleni erőszak miatt kérték.

Giesswein Sándor, a kérvényi bizottság előadója számos kérvényt terjeszt elő. Több törvényhatóság a házadó reformját sürgeti, hogy a vidéki lakásviszonyok kedvezőbbé váljanak.

Ezután áttérnek az interpellációkra.

Vlád Aurél interpellációjában felszólítja a vallás- és közoktatásügyi minisztert, utasítsa a hunyadmegyei tanfelügyelőt, hogy vonja vissza azt a köriratát, amelyben az összes községi iskolákat kötelezi, hogy minden tantárgyat magyar nyelven adjanak elő.

Az interpellációt kiadják a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

Vajda Sándor interpellációt intéz a kormányhoz az általános választójog dolgában.

Wekerle Sándor miniszterelnök jelenti, hogy a választójog reformjáról szóló törvényjavaslat készülöben van és mihelyt készen lesz, azonnal a Ház elé terjeszti. A kormány nem akar könnyelmű munkát végezni; meg fogja óvni a magyar nemzet nemzeti jellegét és meg fogja óvni a népszuverenitást úgy, hogy a népnek, nem pedig egyes agitátoroknak az akaratát érvényesüljön. Nem akarjuk — ugymond a miniszterelnök — e javaslattal bizonytalan sors elé állítani az országot, hanem biztosítani akarjuk nyugodt fejlődését. E szempontok vezetnek a kormányt törvényalkotó munkájában. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A miniszterelnök választát *Vajda* Sándor kivételével az egész Ház tudomásul vette, mire az ülés véget ért.

A tanítók fizetésminimuma.

Budapest, nov. 10. A pénzügyi bizottság ma este ülést tartott, amelyen a vallás és közoktatásügyi tárca költségvetését tárgyalta.

Sághy Gyula kérdést intézett *Apponyi* gróf miniszterhez, igaz-e az a hír, hogy a tanítók fizetésének minimumát kétezer koronában állapították meg.

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy az ilyen tendenciózus híresztelések kitalálása azoknak az érdeke, akik a közállapotok megnyugvását abszurd hírekkel akarják meghiusítani. Adatokkal bizonyítja, hogy a tanítók fizetésének minimuma egyetlenegy államban sem éri el a lapok által híresztelt összeget. Kijelenti egyébként, hogy a tárgyalások, amelyek a tanítók sorsának javítását célozzák, folyamatban vannak.

Plósz Sándor vád alá helyezése.

Budapest, nov. 10. *Gaál* Sándor, a mentelmi bizottság elnöke, az újságírók előtt megczáfolta azt a hírt, hogy a bizottságnak *Plósz* Sándor volt igazságügyi miniszternek vád alá helyezésére vonatkozó minapi indítványát nem akarja aláírni és kijelentette, hogy a vádálhelyezési indítványt a képviselőház legközelebbi ülésén beterjesztik.

Szalay Péter kitüntetése.

Budapest, nov. 10. A hivatalos lap legközelebbi száma közli, hogy a király *Szalay* Péter államtitkárnak, a posta és távirda elnökgazdátjának a másodosztályú vaskoronarendet adományozta.

Főispáni beiktatás.

Brassó, nov. 10. *Mikes* Zsigmond gróf főispánt ma iktatták itt be nagy ünnepséggel. A beiktató ünnepségen *Szterényi* József államtitkár is jelen volt.

Beteg műépítész.

Budapest, nov. 10. *Alpár* Ignác, a hírneves műépítész idegeit a túlfeszített munka annyira tönkretette, hogy egy meráni szanatóriumban kellett elhelyezni.

Tűz az országházában.

Budapest, nov. 10. Az országháza kupolacsarnokának nagy raktára, melyben a képviselőház fölös butorait tartják, ma este ismeretlen okból kigyuladt. A tűz a képviselőházat is tenyegette. A gyorsan előhívott tűzoltók csakhamar lokalizálták a tüzet, úgy hogy csak a butorok egy része égett el.

Nagy váltóhamisítás.

Sopron, nov. 10. A *Bischitz* és *fiai* gabonakereskedőczég ellen váltóhamisítás miatt eljárást indítottak. A czég tagjai, *Bischitz* Nándor és *Miksa* megszöktek. A váltóhamisítás 600.000 koronára rug. Eddig ötvennégy hamisított váltót találtak.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hír.** *Linck* Lajos, a jeles festőművész és karrikatura-rajzoló, a fővárosból Fiuméba érkezett.

— **A vasárnapi teljes munkaszünet.** A kereskedelmi alkalmazottak ma este félkilencz órakor ismét nagy számban gyűltek össze a Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesületének helyiségében, hogy a vasárnapi teljes munkaszünet ügyében tanácskozzanak. A gyűlés folyamán megjelentek a főnökök kiküldöttei a hatóság képviselőjével és tudatták az alkalmazottakkal, hogy a főnökök, az élelmiszerkereskedők kivételével, akik holnap délelőtt határoznak, a vasárnapi teljes munkaszünetbe beleegyeztek. Az egybegyűltek a kijelentést zajos tetszéssel vették tudomásul és a Korzón végigvonulva, elénekeltek a munkáshimnusz, mire szétszórtak.

A fumei és szusáki élelmiszerüzlet-tulajdonosok felhívatnak, hogy holnap, vasárnap délelőtt tizenegy órakor a Kereskedők és Iparosok Egyesületének ez alkalomra átengedett helyiségében tartandó gyűlésen valamennyien megjelenni sziveskedjenek, mert igen fontos ügyekről fognak határozni.

— **Quarnero Evezős-Egyesület.** A Quarnero Evezős-Egyesület működő és partoló tagjai számára szervezett torna- és vívógyakorlatok az állami polgári fiúiskola tornatermében e hó 12-én veszik kezdetüket. E gyakorlatok hetenként háromszor és pedig hétfőn, szerdán és pénteken esti 7 órától 1/2 9 óráig tartanak. Jelentkezni lehet a gyakorló órákon is. A tagok ezuton is felkéretnek, hogy vívőeszközeiket és tornaruhájukat magukkal hozni sziveskedjenek.

— **Hangverseny.** A hírneves cseh *Sevcsik-vonósnégyes*, amelynek *Lhotsky*, *Procháska*, *Moravec* és *Váska* jeles fiatal művészek a tagjai, mint már jelentettük, e hó 13-án, kedden, a Deák-szálló nagytermében hangversenyt ad. A hangversenyen, amely este 8 órakor kezdődik, *Dvorak* (Op. 96.), *Beethoven* (Op. 95.) és *Grig* (Op. 27.) egy-egy kvartettjét fogják eljátszani. Helyárok a belépődíjjal együtt: ülőhely az I—IV. sorban 5 korona; V—VIII. sorban 4 korona; IX—XII. sor 3 korona. Belépődíj 2 korona; diákjegy 1.20 korona. Jegyek a Hromatka-féle könyvkereskedésben a Korzón kaphatók.

— **Kirándulások a tengeren.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság november hó 11-én, vasárnap, a következő tengeri kirándulásokat rendezi:

Ikába és *Lovranába* a *Sava* hajóval délután 2:30 órakor, érintve odamenet *Voloscát*. Visszajövet *Lovranából* 5³/₄ és *Ikából* 6 órakor. Ugy menet, mint jövet, a hajó *Abbázia* előtt a bójánál megáll és az utasok bárkák segítségével kiszállhatnak. Jegy ára oda és vissza 80 fillér.

Voloscába a *Stefánia* és *Lovrana* hajókkal felváltva d. e. 8, 9, 10, 11 és déli 12 órakor, valamint délután 2, 3, 4, 5 és 6 órakor. Az utolsó hajó *Voloscából* este 7 órakor indul. Menetár oda és vissza 1 korona 20 fillér személyenként.

— **Öngyilkosság vagy szerencsétlenség?** Tegnap reggel néhány katona figyelmeztette a szusáki rendőrséget, hogy a *Zakajmalom* közelében, horvát területen, a *Recsina* sziklái között egy holttestet láttak. Nyomban bizottság ment a helyszínére, amely egy alakatlan hústömeggé összezsuzott emberi testet talált a mondott helyen. Nem lehetett konstatálni, hogy öngyilkosság vagy szerencsétlenség forog-e fenn. A jegyzőkönyv felvétele után a holttestet a *tersattói* temetőbe vitték. Tegnap este sikerült konstatálni, hogy a halott *Rode* Antal 51 éves *scurignei* cipész, aki múlt csütörtök óta tűnt el.

— **A szeptemberi kivándorlás.** Az utlevélstatisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban szeptemberben 20.402

utlevelet váltottak. 14.456-ot kivándorlási, 5946-ot pedig egyéb célból. Ez utlevelekkel kivándorlásra jogosítottak 17.360, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 9235 egyén, akik között 16.552 férfi és 10.043 nő volt. A kivándorlásra jogosítottak közül 14.668-nak utlevele Amerikába szolt. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a Magyar birodalomból szeptember folyamán 10.530 egyén vándorolt ki utlevéllel és 720 utlevél nélkül, összesen tehát 11.250. A múlt év szeptember havához képest **növekedett a kivándorlás**, amennyiben tavaly szeptemberben 8312 volt a kivándorlók száma, a növekedés azonban e hónapban csak Magyarországon mutatkozik. Az elmúlt háromnegyed évet azonban, a kivándorlás úgy Magyarországon, mint a társországokban **csökkent**; az anyaországban ugyanis 5617, a társországokban pedig 4618-al kevesebb a kivándorlók száma az idei januártól szeptemberig terjedő időszakban, mint a múlt évben.

— **Arlejtés.** E hó 17-én délben a fumei tengerészeti hatóság műszaki osztályában nyilvános arlejtés lesz a cirkevenczai mólónak 50 méterrel való meghosszabbítási munkálataira. Az ajánlatminták a tengerészeti hatóságnál szerezhetők meg.

— **Nyujtsunk kezet a szerencsének!** Lapunk mai összes példányaihoz a **Dörge Frigyes** budapesti bankháza egy érdekes prospektusát mellekeljük. Ez a népszerű cég, amelynek állandó szerencséje közmondásossá lett, arról értesít bennünket, hogy az új húzás már november hó 22-én kezdődik és ezért a sorsjegy megrendeléseket tovább halasztani nem tanácsos. A **Dörge Frigyes** bankház sorsjegyei igen nagy keresletnek örvendenek, ami értendő, ha az utolsó nyeremény-jegyzékben megnézzük, hogy csak az utolsó két hónapban hány nyeremény jutott e banknak. Sokan vannak azok, akik mindjárt első alkalommal nyertek, ezek barátainknak, ismerőseinknek mondják el a dolgot, egyik tovább adja a másiknak, a hír szájról-szájra jár, ez pedig a lehangzatosabb reklámoknál is jobban hat. Kétségtelül ez az oka annak, hogy a **Dörge bankház** Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. sz. osztályosorsjegy főelárúító osztálya oly rohamosan fejlődött és ma már a legelső köze tartozik.

TENGERÉSZET.

— **Hajózási értekezet.** E hó 13-án tartják meg az eszakamerikai hajózási forgalomban érdekelt angol és kontinentális hajózási társaságok szokásos évi értekezetüket, melyen több, a hajózási forgalomra vonatkozó kérdés kerül tárgyalásra.

— **Olaszország új hajóösszeköttetése.** Londonból jelentik: A „Daily Mail” szerint sir John Elleman hajótulajdonos Olaszországgal egyenes hajóösszeköttetést akar létesíteni és így versenyezze a Peninsular and Oriental Steam Navigation Companyval.

— **Hajók forgalma.** Tegnap és ma a következő hajók érkeztek a fumei kikötőbe: az „Orseolo” olasz gőzös Zannero kapitány parancsnoksága alatt Calcuttából; a „Molfetta” olasz gőzös Marasciullo kapitány parancsnoksága alatt Bariból; a „Venus” Lloyd-gőzös Giaia kapitány parancsnoksága alatt Batumból; a „Lederer Sándor” Adria-gőzös Descovich kapitány parancsnoksága alatt Valenciából. — Elindult a „Tyria” angol gőzös Carbines kapitány parancsnoksága alatt Liverpoolba; a „Széchenyi” Adria-gőzös Kertizza kapitány parancsnoksága alatt Bordeauxba; a „B. Kemény” Adria-gőzös Kiselich kapitány parancsnoksága alatt Rotterdamba; a „Vila” osztrák gőzös Ivancsics kapitány parancsnoksága alatt Cattaróba; a „Salvo” olasz gőzös Peditella kapitány parancsnoksága alatt Sebenicóba.

Az **Adria-társaság** hajóinak forgalma: **Érkezett:** „Baross” november 8-án Fiuméből Bordeauxba; „Lederer Sándor” nov. 10-én Valenciából Fiuméba. — **Elindult:** „Adria” 9-én Maltából Tuniszba; „Andrássy” nov. 9-én Barcelonából Valenciába; „Arpád” nov. 9-én Triesztből Bariba; „Báthori” nov. 8-án Rotterdamból Cardiffba; „B. Kemény” nov.

9-én Fiuméből Rotterdamba; „Szápáry” nov. 9-én Messinából Nápolyba; „Széchenyi” nov. 9-én Fiuméből Bordeauxba; „Szent László” nov. 9-én Nápolyból Messinába; „Tisza” nov. 9-én Cataniából Bariba; „Zichy” nov. 8-én Maltából Valenciába.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovacs Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír, épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostromozunk. Msképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a Scott-féle Emulsio, mely a legjobb csukamájolajból alfoszfor-savas méz és nátron hozzáadásával készül és az egész test szervezetét gyorsan és állandóan erősíti, úgy hogy a legrövidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akaratérő lép. Mint erősítő szer gyöngé, vézna gyermekek és lábadozók részére a Scott-féle Emulsio teljesen egyedül áll a maga nemében. A Scott-féle Emulsio összehasonlíthatatlanul hatásosabb és gyogyerejében gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vió halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Órosi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34/50.

— Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. —
Kapható minden gyógyszerertárban.

Személyhitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek, papok, állami- megyei és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak 1/4-20 évig terjedő időre tőkeamat-törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enqueté értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4%! 4%! 4%! 4%!

Jelzáloghitel!

300 koronától feljebb I., II. és III. helyre földek, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték 1/4 részéig.

Építési hitel!

Építéssel levő ingatlanokra 2-3 részletben, oly arányban, amely arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközöljük elsőrangú intézetek által!

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospektust! — Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

Budapest, V., Koháry-utca 19. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett. —

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettzikkék és szépitőszerek, stb. stb.

„De la Ville”

Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó

és a helybeli magyarság

találkozó helye.

A BUDAPESTI

RÁCZ TESTVÉREK

MA ÉS MINDEN NAP

HANGVERSENYEZNEK.

— Kőbányai és pilseni ösforrási sörkimerés. —

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville” szálló, kávéház és étterem tulajdonosa.

Ha köszvényben, reumában, ischiasban szenved

vegyen egy üveg

Dr. FLESCH-féle

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető.

Kapható:

Dr. FLESCH E. M.

„Magyar korona” gyógyszerertárban

GYÓR, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Huza-mosabb használatra való „Családi” üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelésénél már bérmentve utánvétellel küldjük.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babic Hinko, Mizzan Adorjan, Prodam Ferencz,
Prodam János, Schindler Adolf gyógyszerertárban, Rosenkart Ferencz.

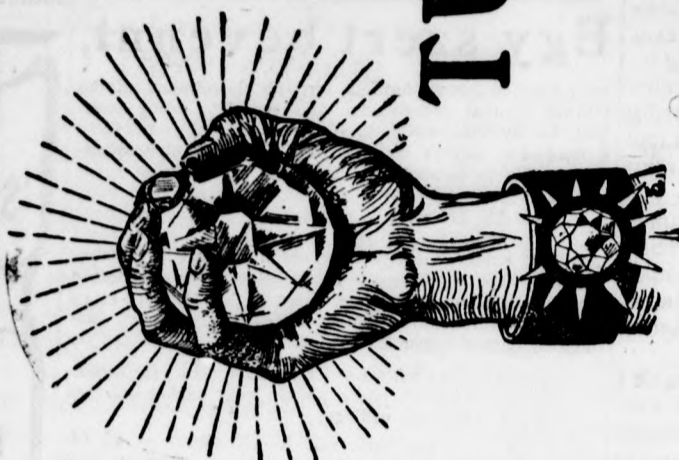
Ragadja meg az alkalmat!!

Ime önnek

Az életben legkedvezőbb pillanatot

TUDOR-gyémántokat vásárolni!

Eladása raktári
Készletünknek:
gyűrűk,
melltűk, fülbe-
valók,
Karperecek,
Kézeltőgombok,
fésűk stb. stb.
pompásésragyogó

TUDOR-

gyémántokkal
Kirakva minden
: egyes darabja :

Korona

3

(foglalat
együtt).

Most és
a meddig
a készlet
tart

Eredeti 8 Kor. ára volt

TUDOR-műgyémántok a világon a legfinomabb utánzat.
TUDOR-GYÉMÁNTOK FIUMÉBAN KIZÁRÓLAG CSAK DESTRIANI ÉS PASQUALELLI, CORSO
Kirakatában vannak kiállítva és csak ott kaphatók.

A **TUDOR**-féle szerződés nemso-
kára lejár és mi elhatároztuk, hogy ékszereinkből egyetlen egy tár-
gyat sem viszünk vissza.
Legnagyobb előrusítás az ékszereszet történetében!!

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefűcukorkánál. Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. **1 doboz 60 fillér.** Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

„HUNGARIA“ VENDÉGLŐ

DEÁK CORSO.
Kitűnő ételek és italok.
Legjobb magyar borok.
Magyar kiszolgálás.
Havi előfizetések igen jutányos árban.
Számos látogatást kér tisztelettel
Simon és Redakovics.

Hogy hívják? Mikor született? Nincs többé csalódás!

Szerencsését lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet! Fortuna segélyével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el **pecsét alatt**, például:

a lepecsételt boríték előoldala:

A boríték hátsó oldala:

„JÁNOS“

Születési év: **1877.**

KISS
szerencsése
NAGY!

Használja ki az alkalmat.

Fogadja lepecsételve szerencsését tőlünk.

Írja meg nevét, születési évét és mi azonnal küldjük **pecsét alatt** az ön részére eltett szerencsesorsjegyet. Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencsése NAGY“

jelmondat hűveihez csatlakozott, nálunk lelte szerencsését; merítsen Ön is a KISS bankház kiapadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk

szerencsésének lepecsételt záloglevelét és gazdagság meg jólét közel lesz Önhez. XIX. sorsjáték I. osztályának húzása már folyó évi november 22. és 23-án lesz.

Az I-ső oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolczad K 1.50. Egy negyed K 3.—. Egy fél K 6.—. Egy egész K 12.—.

KISS KÁROLY és TÁRSA

magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelrusító helye

BUDAPEST, IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 13.

Fiókok: VI., Váci-körut 5. sz. — VII., Erzsébet-körut 22. sz.